

Alkoholpolitisk handlingsplan

For perioden 2024-2028

Vedtatt av kommunestyret 17.04.2024

Forord:

Kommunen er gjennom Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) pålagt å ha en alkoholpolitisk handlingsplan. Den alkoholpolitiske handlingsplanen skal angi de mål og delmål som kommunen legger til grunn for sin lokale alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal benyttes for å nå målene.

Den alkoholpolitiske handlingsplanen skal revideres hvert fjerde år av kommunestyret i forbindelse med ny bevillingsperiode. Ved vesentlige endringer i alkoholloven og/eller sentrale bestemmelser/forskrifter i medhold av loven kan det bli nødvendig å vurdere endringer i løpet av perioden.

Helsedirektoratet gir følgende informasjon/anbefalinger til arbeidet med utforming av en kommunal alkoholpolitisk handlingsplan:

«Alkoholloven setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal forvaltes. Innenfor disse rammene er kommunene tillagt et betydelig ansvar og en stor frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk. Den kommunale frihet er større på dette området enn på de fleste andre områder. En konsekvens av dette er at den norske alkoholpolitikken i stor grad er avhengig av hvilken politikk kommunene fører.

For eksempel kan virkemidler som tak på antall salgs- og skjenkesteder, åpningstider og kontrolltiltak nedfelles i planen. Planen bør konkretisere hvilke tiltak kommunen vil satse på for å nå den landsomfattende målsetningen om å redusere alkoholforbruket.»

Kommunen skal ivareta helse- og sosialpolitiske hensyn på best mulig måte, i dette ligger også folkehelseperspektivet. Samtidig skal næringspolitiske hensyn ivaretas gjennom alkoholpolitikken.

I tillegg til å gi informasjon og veiledning til bevillingshavere, skal dokumentet være retningsgivende for administrasjonen ved forberedelse av saker til politisk behandling, og for beslutningsmyndigheten ved avgjørelse i bevillingssaker.

Helsedirektoratet anbefaler at den alkoholpolitiske handlingsplanen utarbeides som en del av en helhetlig ruspolitisk handlingsplan. Nesna kommune har pr dag ikke en slik plan. Det innebærer at den alkoholpolitiske handlingsplanen behandles separat.

Innhold

Forord	2
Målsetting	4
Definisjoner og forankring	4
Alkoholoven	4
Folkehelseloven	4
Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035	4
Dagens situasjon	5
Antall bevillinger i kommunen	5
Salgsbevilling	5
Salgstider	5
Skjenkebevilling	6
Alminnelig skjenkebevilling	6
Ambulerende bevilling	7
Bevilling for én bestemt anledning	7
Begrensninger for skjenkebevillinger:	8
Utendørs arealer	8
Begrensninger for utendørs skjenkebevillinger:	8
Skjenketider	9
Bevillingsgebyrer	9
Salgsbevilling	9
Alminnelig fast skjenkebevilling	9
Enkeltanledning	9
Ambulerende skjenkebevilling	9
Bevillingsperiode	10
Salgs- og skjenkekontroll	10
Reaksjoner ved overtredelse	10
Type overtredelser	10
Saksbehandling	11
Bevillingsmyndighet	11
Trygt uteliv og ansvarlig alkoholhåndtering	12

Målsetting

Alkohollovens formål (§ 1-1) er å i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Nesna kommunes overordnede målsetning med den lokale alkoholpolitikken er satt med utgangspunkt i alkohollovens formålsparagraf. Kommunen skal gjennom bevillingspolitikken ha som mål å begrense i størst mulig omfang de individuelle og samfunnsmessige skadevirkningene alkoholbruk kan innebære.

Viktige delmål er å begrense tilgjengeligheten av alkohol for barn og unge, samt bevare alkoholfrie arenaer i kommunen for befolkningen for øvrig.

Det er videre en målsetning å føre en bevillingspolitikk som fremmer gode rammevilkår, likebehandling og forutsigbarhet for det lokale næringslivet.

Definisjoner og forankring

Følgende definisjoner, som også følger av alkoholloven, legges til grunn:

- Salg: Overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet, jf alkoholloven § 1-4 første ledd
- Skjenking: Salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det skal drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse eller på husets nærmeste tilliggelser, jf alkohollovens § 1-4 annet ledd
- Bevilling: Salg og skjenking av alkoholholdig drikk som omfattes av retningslinjene, kan bare skje på grunnlag av kommunal bevilling, jf alkoholloven § 1-4a

Det vises til alkoholloven kapittel 1 for ytterligere definisjoner.

Alkoholloven

Alkoholloven med tilhørende forskrift definerer kommunens plikt til å utarbeide en handlingsplan som skal bidra til den landsomfattende målsettingen om å redusere alkoholforbruket. Loven regulerer kommunale bevillinger og setter rammene for kommunens arbeid på området.

Folkehelseloven

Folkehelselovens § 4 sier at kommunen har en plikt til å beskytte innbyggerne mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på befolkningens helse. Folkehelseperspektivet er derfor en viktig faktor som må ivaretas av den alkoholpolitiske handlingsplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging. Planen synliggjør utfordringer, mål og strategier for kommunen, og gir overordnede føringer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres.

Dagens situasjon

Antall bevillinger i kommunen

Type bevilling:	Antall:
Skjenkebevilling	9
Salgsbevilling	6

Antall bevillinger har vært stort sett uendret over tid. Det samme gjelder volum på salg og skjenking. Ut fra det bransjen rapporterer årlig til kommunen er det lite variasjon i antall liter som har blitt solgt/skjenket.

Antall bevillinger til enkeltanledninger er også uten store variasjoner. Det søkes bevilling til arrangementer i regi av lokale lag og foreninger eller andre aktører, og antallet ligger på ca 20 pr år.

Salgsbevilling

Kommunen avgjør søknader om salgsbevilling med mindre det gis statlig bevilling etter alkohollovens kapittel 5, jf alkohollovens § 1-7.

Nesna kommune har ikke satt tak på hvor mange salgsbevillinger som kan gis.

Det gis ikke salgsbevilling til kiosk/storkiosk eller bensinstasjon, jf alkoholloven § 3-4. Det skal være tydelig skilting på salgsstedet med opplysning om aldersgrense for kjøp av alkohol.

Det skal som hovedregel være både styrer og stedfortreder tilknyttet salgsbevillingen. Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra krav om stedfortreder dersom det virker urimelig å kreve det, blant annet av hensyn til salgsstedets størrelse.

Både styrer og stedfortreder må ha gjennomført og bestått kunnskapsprøven. Kunnskapsprøven kan gjennomføres etter avtale med kommunens saksbehandler. Gebyr avkreves, og gebyrets størrelse følger av de til enhver tid gjeldende satser i Nesna kommunes gebyr- og avgiftsregulativ.

Ved eierskifte eller vesentlige endringer i konsept/driftsmønster skal det umiddelbart søkes ny bevilling. Ved endring av styrer eller stedfortreder skal det sendes søknad om godkjenning av disse til kommunen.

Salgstider

Salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan foregå i følgende tidsrom:

- Hverdager mellom 08:00-20:00
- Lørdager og dager før helligdager: 08:00-18:00

Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag, som regnes som en vanlig hverdag, jf alkoholloven § 3-7. Salg og utlevering av alkoholholdig drikk skal ikke skje på søndager og helligdager, 1. og 17. mai.

Salg av alkohol fra faste utsalgssteder er ikke tillatt etter kl. 16:00 på påske-, pinse- og julaften, jf helligdagsfredloven § 5.

Skjenkebevilling

Kommunen gir skjenkebevilling med mindre det gis statlig bevilling etter alkoholloven kapittel 5, jf alkoholloven § 1-7.

Alminnelig skjenkebevilling

Alle skjenkesteder som skal servere alkohol må ha skjenkebevilling. Det kan gis bevilling for alle alkoholgrupper (øl, vin og brennevin).

Nesna kommune har ikke satt tak på hvor mange skjenkebevillinger som kan gis.

Før bevilling gis skal det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten.

Det skal som hovedregel være både styrer og stedfortreder tilknyttet skjenkebevillingen. Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra krav om stedfortreder dersom det virker urimelig å kreve det, blant annet av hensyn til skjenkestedets størrelse.

Både styrer og stedfortreder må ha gjennomført og bestått kunnskapsprøven. Kunnskapsprøven kan gjennomføres etter avtale med kommunens saksbehandler. Gebyr avkreves, og gebyrets størrelse følger av de til enhver tid gjeldende satser i Nesna kommunes gebyr- og avgiftsregulativ.

Ved eierskifte eller vesentlige endringer i konsept/driftsmønster skal det umiddelbart søkes ny bevilling. Ved endring av styrer eller stedfortreder skal det sendes søknad om godkjenning av disse til kommunen.

Alkoholloven § 1-7 a angir momenter som kan vektlegges ved vurderingen av om bevilling skal gis:

- Antallet salgs- og skjenkesteder i kommunen
- Stedets karakter
- Geografisk beliggenhet
- Målgruppe
- Trafikk- og ordensmessige forhold
- Næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig

Ved vurdering av om bevilling skal gis, kan Nesna kommune også legge vekt på om bevillingssøker og personer med tilknytning til virksomheten, er egnet til å ha bevilling.

Det kan i tillegg legges vekt på følgende:

- Om skjenkestedet fremviser et variert tilbud
- Hvorvidt lokalene er egnede og med god tilgjengelighet for funksjonshemmede
- Om stedet har tilfredsstillende bygningsmessige kvalitet og er godkjent av brannvesenet

Nesna kommune

- Plassering av skjenkestedet. Det skal utvises forsiktighet med å gi skjenkebevilling der lokalene ligger i rene boområder, nært skole- og ungdomsmiljøer eller helse- og omsorgsinstitusjoner
- Ved fornying eller endring av eksisterende bevilling vektlegges tidligere praktisering av bevillingen

Det kan stilles vilkår om aldersgrense ved skjenkestedet. Det kan også stilles vilkår om fysisk avgrensning mellom aldersgrupper inne på skjenkestedet. Dette gjelder spesielt hos virksomheter som skjenker alkoholholdig drikk gruppe 3. Denne type vilkår vurderes ut fra skjenkestedets konsept, karakter og målgruppe.

Ambulerende bevilling

Nesna kommune har 3 ambulerende bevillinger som kan disponeres av søkere for en bestemt anledning i sluttet selskap. Ambulerende bevilling kan gis for skjenking av øl, vin og brennevin.

Det skal være en skjenkeansvarlig i tilknytning til bevillingen. Normalt er det ikke krav til stedfortreder ved en slik bevilling, jf alkoholloven § 1-7c.

Bevillingssøker skal varsle naboer på hensiktsmessig måte og i god tid. Bevillingssøker er ansvarlig for å påse at lokalet er i bygningsmessig og brannmessig forsvarlig stand. Dersom lokalet ikke normalt brukes til skjenking har bevillingssøker plikt til å varsle brannmyndighetene i forkant.

For øvrig skal skjenketiden for ambulerende bevillinger følge de gjeldende skjenketidene i kommunen.

Bevilling for én bestemt anledning

Bevilling for én bestemt anledning må knyttes til en bestemt begivenhet. Bevilling for én bestemt anledning kan også benyttes for å utvide en eksisterende skjenkebevilling. Det forutsettes da at skjenkestedet avholder et arrangement som peker seg ut fra den daglige driften av skjenkestedet, og er en tilstelning utover det vanlige.

Bevillingssøker må ha en reell tilknytning til virksomheten som søker bevilling.

Det skal være en skjenkeansvarlig og/eller styrer tilknyttet bevillingen. Normalt er det ikke krav til stedfortreder for slik bevilling, men ved større arrangementer kan kommunen stille vilkår om stedfortreder. I slike tilfeller kan det også stilles vilkår om bestått kunnskapsprøve. Ved vurdering av om bevilling vil gis, vil også søkers erfaring med tilsvarende arrangementer vektlegges i vurderingen.

Det gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement, med opptil 6 dagers varighet.

Under større festivaler, arrangementer eller tilstelninger kan alminnelige bevillingshavere gis utvidet bevilling uten særskilt arrangement ved skjenkestedet. Dersom bevillingshaver søker om utvidet bevilling for mer enn én dag av en slik periode, må halvparten av de omsøkte dagene være knyttet til et bestemt arrangement ved skjenkestedet. Ved større arrangementer som går over flere dager, skal det vurderes å be om en fullstendig liste over type aktiviteter og arrangementer som skal foregå.

Det utvises forsiktighet med å gi bevilling for skjenking av alkoholgruppe 3 ved store arrangementer.

Bevillingssøker skal varsle naboer på hensiktsmessig måte og i god tid. Bevillingssøker er ansvarlig for å påse at lokalet er i bygningsmessig og brannmessig forsvarlig stand. Dersom et lokale normalt ikke brukes til skjenking har bevillingssøker plikt til å varsle brannmyndighetene i forkant.

Ved større arrangementer skal det vurderes krav om vakthold. I denne vurderingen skal det i tillegg til arrangements størrelse, tas hensyn til type arrangement, aldersgrenser, hvilke alkoholgrupper det søkes om og antall gjester det forventes på arrangementet.

Begrensninger for skjenkebevillinger:

- Det skal ikke gis bevilling i undervisningslokaler for barn og ungdom
- Det skal ikke gis skjenkebevilling til steder beregnet kun for barn og ungdom, ungdomsklubber eller lignende
- Det skal som hovedregel ikke innvilges skjenkebevilling til idrettsarrangementer

Utendørs arealer

Skjenkebevilling for utendørs arealer kan innvilges for hele året.

Det kan gis skjenkebevilling for én enkelt anledning for utendørs arealer ved festivaler, konserter messer eller lignende. Det gis ikke bevilling til arrangementer som har barn og unge som målgruppe.

Der utearealet er tilknyttet et skjenkested, kan skjenkestedets bevilling utvides til også å omfatte de utvendige arealene.

For å få utendørs skjenkebevilling må arealene inngjerdes, og det må være et klart fysisk skille mot allmennheten. Det forutsettes at arealdisponeringen er avklart med grunneier. Bekreftelse/leieavtale skal vedlegges søknaden.

Skjenketid og alkoholgruppe for utendørs servering må vurderes i hvert enkelt tilfelle og for hver enkelt bevilling, der det blant annet tas hensyn til beliggenhet og forholdene rundt skjenkestedet, synlighet og støy.

Det kan stilles vilkår for uteserveringen med formål å ivareta omgivelsene. Det bør også i visse tilfeller vurderes å stille vilkår om aldersgrense og begrensning av konsum av alkoholgruppe 3 for de utvendige arealene.

Begrensninger for utendørs skjenkebevillinger:

- Bevilling til uteservering som hindrer fri ferdsel anbefales ikke
- For utearealer som ikke ligger som en naturlig forlenget del av et godkjent skjenkested skal det som hovedregel ikke innvilges skjenkebevilling

Skjenketider

Skjenking av alkohol kan foregå innenfor følgende tidsrom:

Alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2:

- Alle dager unntatt fredag og lørdag, inne og ute, fra kl. 12.00-01.00
- Fredag og lørdag, inne og ute, fra kl. 12.00-03.00

Alkoholholdig drikk gruppe 3:

- Alle dager unntatt fredag og lørdag, inne og ute, fra kl. 15.00-01.00
- Fredag og lørdag, inne og ute, fra kl. 15.00-03.00

For dagene 30.04, 16.05, 26.12 og 31.12 gjelder skjenketider som for fredag og lørdag for alle alkoholgrupper.

Ved overgang til vintertid stilles klokken tilbake fra 03.00 til 02.00. Skjenketiden til alle skjenkesteder utløper når klokken blir 03.00 første gang den natten, og den utvides ikke med en ekstra time.

Ved overgang til sommertid stilles klokken fram fra kl. 02.00 til kl. 03.00. Skjenkestedene må stenge skjenkingen på det tidspunktet klokken stilles frem, dvs kl. 02.00. Klokken er da 03.00 etter ny tid.

Bevillingsgebyrer

Bevillingsgebyrets minimumssats og sats for faktisk omsatt mengde salg og skjenking skal tilsvare de til enhver tid gjeldende satser i alkoholforskriften.

Salgsbevilling

Bevillingsgebyret for salgsbevilling er 1.200,-.

Omsetningsoppgave godkjent av revisor skal hvert år leveres innen den fristen kommunen fastsetter.

Alminnelig fast skjenkebevilling

Bevillingsgebyret for alminnelig fast skjenkebevilling er 1.500,-.

Omsetningsoppgave godkjent av revisor skal hvert år leveres innen den fristen kommunen fastsetter.

Enkeltanledning

Bevillingsgebyret for enkeltanledning er 200,-.

Omsetningsoppgaven skal dokumenteres med leverandørfaktura og/eller kvitteringer.

Ambulerende skjenkebevilling

Bevillingsgebyret for ambulerende skjenkebevilling (kun til sluttet selskap) er 200,-.

Bevillingsperiode

Alminnelig salgs- og skjenkebevillinger gis for inntil fire år, men opphører senest 30. september året etter at kommunestyret er konstituert, jf alkoholoven § 1-6.

Kommunen kan beslutte at bevillinger ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

I Nesna kommune skal salgs- og skjenketider gitt i forrige periode ikke opphøre, men gjelde videre for en ny periode:

Salgs og skjenkebevillinger videreføres uten fornyet søknad for en ny periode på inntil 4 år fra 30.09.2024 med opphør senest 30.09.2028 under forutsetning at alle andre vilkår for bevillingen er oppfylt.

Salgs- og skjenkekontroll

Nesna kommune har inngått avtale med et privat foretak som skal sikre at kontroller blir gjennomført i tråd med gjeldende bestemmelser og lovkrav. Kontrollene reguleres av alkoholforskriftens kapittel 9.

Reaksjoner ved overtredelse

Dersom skjenke- eller utsalgsstedet ikke overholder reglene i alkoholoven, alkoholforskriften eller kommunens alkoholpolitiske handlingsplan samt bestemmelser gitt i medhold av annen lovgivning når bestemmelsene har sammenheng med alkoholovens formål, kan det reageres med advarsel, innkalling til møte med administrasjonen, tildeling av prikker i medhold av alkoholforskriften kapittel 10, inndragning av bevillingen eller anmeldelse til politiet.

Formålet med sanksjonene er å sikre at bevillingen utøves i samsvar med gjeldende regelverk, og at de bevillingen som ikke forholder seg til dette skal inndras.

Bevilling inndras dersom forutsetningene for bevilling ikke lenger er til stede.

Ved 12 tildelte prikker skal bevillingen inndras.

Inndragning kanskje på bakgrunn av dom, vedtatt forelegg, politirapport og rapport fra skjenkekontrollør.

Type overtredelser

Det tildeles prikker basert på overtredelsens art. Normalområdet til den enkelte overtredelse omfatter i utgangspunktet både overtredelser der det er skjerpende omstendigheter og der det er formildende omstendigheter. Tildeling av flere eller færre prikker for den enkelte overtredelse kan vurderes i særlige tilfeller, jf alkoholforskriften § 10-4.

For type overtredelser vises i sin helhet til alkoholforskriften.

Saksbehandling

Alkohollovens og forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelder.

Kommunens enkeltvedtak etter alkoholloven kapittel 3, 4 og 7 samt § 1-8 kan påklages til Fylkesmannen i Nordland, jf alkoholloven § 1-16.

Dette gjelder i hovedsak vedtak om:

- Salgsbevilling
- Skjenkebevilling
- Gebyrer og avgifter
- Prikktildeling
- Inndragning

Vedtak om tildeling av prikker kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildeling av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildeling av prikker inngår som grunnlag.

Klage på vedtak sendes skriftlig til Nesna kommune.

Lovens saksbehandlingstid på søknader om skjenkebevilling er opp til 4 måneder. Søknad må derfor sendes inn i god tid før oppstart av skjenkestedet.

Saksbehandlingstid på søknader om enkeltanledning og ambulerende bevilling er 3 uker. Søknaden må være innkommet senest tre uker før arrangementet. Kommunen kan unnlate å behandle for seint innkomne søknader.

Bevillingsmyndighet

Det er kommunen som gir salgs- og skjenkebevilling etter alkoholloven med mindre det gis statlig bevilling.

Nesna kommune har delegert myndigheten på følgende måte:

Kommunestyret:

- Vedtar alkoholpolitisk handlingsplan
- Avgjør søknader om salgs- og skjenkebevilling
- Treffer vedtak om inndragning av salgs- og skjenkebevilling samt vedtak om tildeling av prikker i de tilfeller tildeling vil medføre inndragning
- Avgjør i tvilstilfeller og prinsipielle saker om det skal tildeles flere eller færre prikker, jf alkoholforskriften § 10-4

Kommunedirektøren:

- Avgjør søknader om bevilling for én bestemt anledning, ambulerende skjenkebevilling og søknader om endrede vilkår for én enkelt anledning for søkere med alminnelig bevilling
- Godkjenner ny styrer og stedfortreder ved eksisterende salgs- og skjenkesteder
- Treffer enkeltvedtak om prikktildeling dersom overtredelsen ikke medfører inndragning av bevilling
- Avgjør hvorvidt det skal tildeles flere eller færre prikker for å overtredelse av alkoholforskriften § 10-3, jf alkoholforskriften § 10-4
- Kan treffe midlertidige vedtak om øyeblikkelig inndragning frem til saken er behandlet i kommunestyret dersom det er nødvendig grunnet overtredelsens art
- Inngår avtaler med kontrollører i forbindelse med kontroll av salgs- og skjenkesteder og har ansvar for øvrig praktisk administrasjon av dette
- Kan godkjenne mindre endringer i bevillingen som ikke er av prinsipiell betydning

Trygt uteliv og ansvarlig alkoholhåndtering

Nesna kommune skal i samarbeid med politiet drive forebyggende arbeid knyttet til næringen med det formål å sikre et trygt uteliv i Nesna og begrense de skader som alkohol kan medføre.

Det skal gjennomføres jevnlige bransjemøter mellom kommunen og aktørene i bransjen for å sikre et godt samarbeid og felles forståelse av kommunens handlingsplan samt lokale muligheter og utfordringer knyttet til alkoholhåndteringen lokalt.

Det legges opp til at politirådet legger til rette for et godt faglig samarbeid og dialog med sikte på en god og forsvarlig alkoholhåndtering.